

Zápisnica

z rokovania Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a etnické skupiny dňa 30. júna 2008 od 14.00 hod. na Úrade vlády SR, miestnosť č. 004

Prítomní: vid' podľa prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: Marek Maďarič, minister kultúry SR; Ľubomír Vážny, minister dopravy, pôšt a telekomunikácií SR; Augustín Jozef Lang, štátny tajomník Ministerstva kultúry SR; Miloslava Zemková, generálna riaditeľka Slovenského rozhlasu; Igor Gallo, predseda Rozhlasovej rady; Jana Pataráková, vedúca Národnostno-etnického vysielania Slovenský rozhlas; Elena Hrubinová, Moravský kultúrny zväz; Natália Dostovalová, Zväz Rusov na Slovensku; Miloš Hason, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR; László Szarka, Ústav pre výskum Maďarskej akadémie vied; Alexander Zozulák, Svetová rada Rusínov; Vladimír Protivňák, Rusínska obroda na Slovensku; Peter Krajňák, Mediálna rada pri ROS.

Program rokovania:

1. Otvorenie.
2. Informácia o národnostnom vysielaní Slovenského rozhlasu.
3. Informácia o národnostnom vysielaní Slovenskej televízie.
4. Informácia o podpore kultúry národnostných menšín z grantového systému Ministerstva kultúry SR v roku 2008.
5. Informácia o riešení situácie Gymnázia na Gemerskej ceste 1 v Lučenci.
6. Rôzne.
7. Závery.

Zápis

1. Otvorenie

1/ Rokovanie otvoril predseda Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „Rada“) a podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny pán Dušan Čaplovič („PPVL“). Privítal zúčastnených, predstavil program rokovania Rady a vyzval členov Rady k pripomienkovaniu a doplneniu programu. Program bol schválený bez pripomienok.

2/ PPVL v úvode rokovania poskytol informácie o:

- slávnostnom vyhlásení štandardizácie rómskeho jazyka na Slovensku, ktoré sa uskutočnilo dňa 29. júna 2008, na pôde Historickej budovy Národnej rady Slovenskej republiky v Bratislave. Súčasťou slávnostného podujatia bolo aj podpísanie „Deklarácie Rómov Slovenskej republiky k štandardizácii rómskeho jazyka v Slovenskej republike“ zástupcami rómskej národnostnej menšiny. Cieľom štandardizácie rómskeho jazyka je oficiálne vyhlásenie rómskeho jazyka a jeho zrovnoprávnenie s jazykmi ostatných príslušníkov národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
- o materiáloch prerokovaných na predchádzajúcom zasadnutí Rady dňa 28.2.2008 a následne schválených vládou SR, ako aj Národnou radou SR:
  - Návrh Strednodobej koncepcie rozvoja rómskej národnostnej menšiny v Slovenskej republike (schválená vládou SR v marci 2008);

- Návrh Konceptie výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania (schválená vládou SR v apríli 2008);
- Návrh zákona o výchove a vzdelávaní (schválený vládou SR v marci 2008 a NR SR v máji 2008);
- Druhá periodická správa o uplatňovaní Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov (schválená vládou SR v júni 2008).
- o petícii poslucháčov národnostného vysielania Slovenského rozhlasu, ktorá bola zástupcami rusínskych organizácií odovzdaná na Úrad vlády Slovenskej republiky dňa 14. mája 2008.

2. Informácia o národnostnom vysielaní Slovenského rozhlasu

Luboš Machaj, programový riaditeľ Slovenského rozhlasu

1/ Prezentoval informáciu o aktuálnej situácii národnostného vysielania Slovenského rozhlasu:

- Národnostné vysielanie je súčasťou programovej služby 5. okruhu Slovenského rozhlasu Rádia Patria, ktoré sa delí na redakciu maďarského vysielania so sídlom v Bratislave a na redakciu národnostno-etnického vysielania so sídlom v Košiciach, ktorá zabezpečuje vysielanie v 5 jazykoch národnostných menšín.
- Programový manažment Slovenského rozhlasu v nadväznosti na požiadavku PPVL, Dušana Čaploviča, pripravil stručný podkladový materiál, ktorého obsahom je programová štruktúra a zoznam programov vysielania maďarskej a národnostno-etnickej redakcie.
- Slovenský rozhlas má v zmysle paragrafu 5, ods. 1, písm. a) zákona č. 619 v znení neskorších predpisov - povinnosť vysielat' najmenej 6 programových rozhlasových služieb, z ktorých aspoň 3 sa majú realizovať celoplošným vysielaním. Túto povinnosť si Slovenský rozhlas plní – programová služba Rádia Patria sa vysielá terestricky – v pásme stredných vln z troch vysielateľov: vysielateľ Nitra, vysielateľ Rimavská Sobota a vysielateľ Prešov, ktoré pokrývajú viac ako 80% osídleného územia Slovenskej republiky. Služba Rádia Patria sa vysielá aj cez satelitné vysielanie, ktoré pokrýva 100% územia Slovenskej republiky, pričom sa jedná o digitálne vysielanie. Programová služba Rádia Patria je dostupná aj prostredníctvom káblových televízií a internetu.
- Slovenský rozhlas pristúpil v januári 2008 k vypnutiu 5 menších stredno-vlnných vysielateľov, ktoré šíрили vysielanie Rádia Patria. Na druhej strane sa o 100% zvýšil výkon vysielateľa v Nitre a v Rimavskej Sobote. Dôvodom na vypnutie vysielateľov bolo, že uvedené vysielateľe sa prekrývali s vysielaním vysielateľa v Prešove a taktiež šetrenie finančných prostriedkov.
- Vypnutie vysielateľa Stakčín spôsobilo zníženie pokrytia územia obývaného predovšetkým obyvateľmi rusínskej národnosti, najmä v severovýchodnej časti územia Slovenskej republiky. Počet nepokrytých obcí je 19 (cca. 1700 obyvateľov rusínskej národnosti), čo predstavuje 7%.

2/ Odpovedal na požiadavky, ktoré obsahovala petícia odovzdaná na Úrad vlády SR podpredsedovi vlády SR od zástupcov rusínskej národnostnej menšiny:

1. Konzultovať tvorbu štruktúry vysielania a skladby programu s kompetentnými predstaviteľmi Rusínov a akceptovať ich požiadavku na miesto v Rozhlasovej rade.

- miesto v Rozhlasovej rade nie je v kompetencii manažmentu Slovenského rozhlasu. Výber sa realizuje prostredníctvom prihlášok v zmysle zákona a následne prebieha schvaľovanie členov v Národnej rade SR. Aj rusínske organizácie majú možnosť nominovať svojich kandidátov;

- manažment Slovenského rozhlasu je prístupný konštruktívnemu dialógu.
- 2. Upraviť časovú štruktúru rusínskeho vysielania počas víkendov tak, aby sa vysielanie prihovárало svojim poslucháčom pravidelne.*
- pravidelne každý druhý týždeň sa realizuje vysielanie pre rusínsku národnostnú menšinu v presných vysielacích časoch.
- 3. Nahradiť vysielacie časy dopoludňajších programov v týždni vhodnejšími v podvečerných hodinách.*
- manažment Slovenského rozhlasu bude pripravovať novú programovú štruktúru, je možné, že programová služba určená pre realizáciu národnostno-etnického vysielania by mohla byť presunutá zo stredných vln na veľmi krátke vlny 2. Stredno-vlnné vysielanie nie je dostatočne kvalitné a upúšťajú od neho aj rozhlasové stanice v Európe;
  - posun vysielacích časov bol realizovaný na základe konzultácií so zástupcami maďarskej redakcie a zástupcami ostatných národnostných menšín. Cieľom bolo, aby čas večerného vysielania, ktorý je rušený zahraničným vysielaním dokázali eliminovať a posunulo sa národnostno-etnické vysielanie o 2 hod. skôr v ranných hodinách, tak aby sa vyhovelo poslucháčom, ako aj organizáciám národnostných menšín.
- 4. Zabezpečiť počúvanie rusínskeho vysielania na teritóriu, kde žijú Rusíni.*
- Slovenský rozhlas pristúpil v januári 2008 k vypnutiu 5 menších stredno-vlnných vysielateľov, ktoré šíрили vysielanie Rádia Patria. Na druhej strane sa o 100% zvýšil výkon vysielateľa v Nitre a v Rimavskej Sobotě. Dôvodom na vypnutie vysielateľov bolo, že uvedené vysielateľe sa prekrývali s vysielaním vysielateľa v Prešove a taktiež šetrenie finančných prostriedkov. Vypnutie vysielateľa Stakčín spôsobilo zníženie pokrytia územia obývaného predovšetkým obyvateľmi rusínskej národnosti, najmä v severovýchodnej časti územia Slovenskej republiky. Počet nepokrytých obcí je 19 (cca. 1700 obyvateľov rusínskej národnosti), čo predstavuje 7%.
- 5. V rámci NEV určiť vedúceho rusínskeho tímu, ktorý by zodpovedal za obsah a dodržiavanie normy rusínskeho spisovného jazyka v spojení s kompetentnými rusínskymi inštitúciami.*
- 6. Posilniť rusínsky tím o ďalších (aj o vysunutých) redaktorov.*
- v rusínskej redakcii pôsobia dve interné redaktorky, jedna režisérka a dramaturgička pracujúca na polovičný úväzok a externý tím spolupracovníkov, ktorí konzultujú problematiku kodifikácie rusínskeho jazyka s odborníkmi na vysokých školách.
- 7. Zriadiť samostatnú rusínsku reláciu pre jubilantov s rusínskym moderátorom.*
- na základe požiadavky poslucháčov sa zjednotil program pre jubilantov tak, aby v rovnakom čase bolo vysielanie pre Rusínov aj Ukrajincov. Redaktor tohto programu ovláda rusínsky jazyk.
- 8. Na základe už predložených návrhov vedúcej NEV v Košiciach skvalitniť obsahovú náplň rusínskeho vysielania, najmä využívaním živej publicistiky.*
- snahou manažmentu Slovenského rozhlasu je skvalitňovať vysielanie. Podľa posledného prieskumu Rádio Patria zvýšilo svoju sledovanosť o 100%.
- 9. Opätovne premiestniť rusínske vysielanie do Prešova.*
- Túto otázku v súčasnosti nie je možné riešiť z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov Slovenského rozhlasu.

Jozef Ševce, člen Rozhlasovej rady Slovenského rozhlasu

1/ Zdôraznil, že informácia poskytnutá pánom Machajom by mala byť zaznamenaná aj v písomnej podobe.

2/ Uviedol, že problematikou národnostno-etnického vysielania sa Rozhlasová Rada zaoberala viackrát z kritického hľadiska. Rada dostávala sťažnosti od samotných poslucháčov, ako aj sťažnosti odstúpené od podpredsedu vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny, od predsedu Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien, ktorými sa taktiež zaoberala.

3/ Informoval, že Rozhlasová rada zároveň obdržala sťažnosť 29 starostov, ktorí reagovali na vypnutie vysielateľa Stakčín a zdôraznil, že Rada zaviazala generálnu riaditeľku SRO, aby bol vysielateľ Stakčín opätovne zapnutý.

4/ Potvrdil informáciu, že sa uvažuje o zmene národnostno-etnického vysielania zo stredných vln na veľmi krátke vlny a v tejto súvislosti uviedol, že členovia Rozhlasovej rady upozorňovali manažment Slovenského rozhlasu na skutočnosť, že prechod národnostno-etnického vysielania na stredné vlny nebude vhodným riešením.

PPVL Dušan Čaplovič

Otvoril diskusiu k tomuto bodu programu.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

Zdôraznil, že:

- údaje poskytnuté pánom Machajom o počte obyvateľov rusínskej národnosti nie sú správne. Na východnom Slovensku je 263 rusínskych obcí, v ktorých žije 120 000 obyvateľov. Podľa posledného sčítania obyvateľov sa 54 907 občanov hlásilo k materinskému jazyku rusínskemu.
- Slovenský rozhlas nezabezpečuje rozvoj rusínskej kultúry, pretože nerozlišuje medzi vysielaním pre rusínsku národnostnú menšinu a vysielaním pre ukrajinskú národnostnú menšinu.
- vo vedení rozhlasu v Košiciach od roku 1989 absentuje zástupca rusínskej národnostnej menšiny.

Ivan Laba, Zväz Rusínov – Ukrajincov Slovenskej republiky

Uviedol, že je potrebné zvýšiť početnosť, ako aj obsah a kvalitu vysielania Rádia Patria.

László Nagy, predseda Výboru NR SR pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien

1/ Informoval, že Výbor sa v tomto roku dvakrát zaoberal vysielaním Rádia Patria a naformuloval odporúčania pre vedenie Slovenského rozhlasu, pričom konštatoval, že väčšina z týchto odporúčaní nebola zo strany Slovenského rozhlasu akceptovaná.

2/ Kriticky skonštatoval, že:

- vysielanie Rádia Patria sa vďaka poskytnutej dotácii vlády SR zachovalo, avšak na druhej strane, v zmysle záverov finančnej kontroly NKÚ sa finančné prostriedky nepoužili adekvátne;
- vypnutie vysielateľa v Bratislave znížilo kvalitu prijímania vysielania Rádia Patria v Bratislave, rovnaká situácia je aj na strednom a východnom Slovensku;
- dvojhodinové vysielanie pre rómsku národnostnú menšinu – druhú najväčšiu národnostnú menšinu na Slovensku - je absolútne nedostatočné a je potrebné zvýšiť počet vysielacích hodín;
- doposiaľ nebolo uskutočnené presunutie rusínskej a ukrajinskej redakcie z Košíc do Prešova;
- mzdy a honoráre zamestnancov Slovenského rozhlasu pracujúcich na jednotlivých okruhoch – sú veľmi odlišné a nepomerné;
- vysielanie prostredníctvom satelitu a internetu vzhľadom na demografické zloženie niektorých národnostných menšín je nenáležitá.

3/ Položil nasledovné otázky pánovi Machajovi:

Ako boli použité finančné prostriedky pre vysielanie Rádia Patria?

Sú zabezpečené frekvencie na veľmi krátkych vlnách pre národnostno-etnické vysielanie?

Ľuboš Machaj, programový riaditeľ Slovenského rozhlasu

V nadväznosti na položené otázky uviedol, že:

- pri počte obyvateľov Slovenský rozhlas vychádzal z oficiálnych údajov Štatistického úradu SR k 31.12.2006, kde bolo uvedené, že približne 24 000 obyvateľov sa prihlásilo k rusínskej národnosti;
- predaných bolo 150 digitálnych kariet (predovšetkým na východnom Slovensku);
- z demografického hľadiska je zloženie poslucháčov Rádia Patria najstaršie. Cieľom manažmentu Slovenského rozhlasu je, aby sa vysielanie tohto rádia zameralo aj na nižšie vekové skupiny poslucháčov;
- Národnostný magazín Rádia Regina je vysielaný každý deň od 20.00 do 21.00 hod. Magazín je vysielaný v slovenskom jazyku, cieľom je priblížiť situáciu národnostných menšín aj majoritnému obyvateľstvu;
- platy zamestnancov zabezpečujúcich národnostno-etnické vysielanie sa v marci 2008 výrazne zvýšili a snahou Slovenského rozhlasu je ich naďalej zvyšovať.

Fedor Vico, predseda petičného výboru poslucháčov rusínskeho národnostného vysielania

Zdôraznil požiadavky občanov rusínskej národnosti v rámci petície:

- prizývať zástupcov rusínskej národnostnej menšiny na zasadnutia Rozhlasovej rady, alebo k tvorbe programovej štruktúry;
- zabezpečiť vysielanie pre rusínsku národnostnú menšinu: každý týždeň, v poludňajších hodinách, z Prešova;
- zabezpečiť vedúceho rusínskeho tímu.

PPVL, Dušan Čaplovič

1/ Uviedol, že v súvislosti s národnostno-etnickým vysielaním Slovenského rozhlasu je potrebné:

- zabezpečiť dostupnosť vysielania v materinskom jazyku pre všetkých príslušníkov národnostných menšín;
- uprednostniť vysielanie pre príslušníkov národnostných menšín žijúcich na Slovensku pred komerčným vysielaním, ako aj pred vysielaním pre príslušníkov menšín žijúcich v zahraničí, ktorí neplatia koncesionárske poplatky;
- zabezpečiť zapnutie vysielateľa Stakčín.

2/ Informoval, že VÚC Prešov súhlasí s vyčlenením dvoch miestností pre vysunutú pracovníčku rusínskeho vysielania. V tejto súvislosti je potrebné nájsť dohodu medzi Slovenským rozhlasom a VÚC Prešov.

Béla Hrubík, CSEMADOK

Zdôraznil, že rovnako potrebné je aj zapnutie vysielateľa Bratislava na zabezpečenie kvalitného vysielania Rádia Patria v Bratislave.

PPVL, Dušan Čaplovič

Položil otázku, aké finančné náklady by znamenalo zapnutie vysielateľa Stakčín a vysielateľa Bratislava.

Ľuboš Machaj, programový riaditeľ Slovenského rozhlasu

V nadväznosti na položenú otázku uviedol, že zapnutie vysielateľa Stakčín, ako aj vysielateľa Bratislava by spolu predstavovalo sumu približne 7 mil. Sk ročne.

Jozef Ševce, člen Rozhlasovej rady Slovenského rozhlasu

1/ Informoval, že o záveroch Rady k problematike národnostného vysielania Slovenského rozhlasu bude informovať na najbližšom zasadnutí Rozhlasovej rady Slovenského rozhlasu dňa 2. júla 2008.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

Zdôraznil, že do prípravy vysielacej a programovej štruktúry národnostného vysielania Slovenského rozhlasu je potrebné zapojiť aj zástupcov národnostných menšín.

Marcela Gbúrová, Prešovská univerzita

Vyjadrila podporu k presunutiu vysielania z Košíc do Prešova - kultúrneho centra rusínskej národnostnej menšiny a ukrajinskej národnostnej menšiny.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

Uviedla, že by bolo žiaduce zabezpečiť vysielanie Slovenského rozhlasu aspoň niekoľko hodín ročne, aj v slovenskom jazyku – pre príslušníkov bulharskej národnostnej menšiny.

PPVL, Dušan Čaplovič

V nadväznosti na požiadavku p. Hrušíkovej uviedol, že nie je dôležité len vysielanie v jazyku národnostnej menšiny, ale rovnako dôležité je aj vysielanie v slovenskom jazyku o živote národnostných menšín pre majoritné obyvateľstvo. V súvislosti s digitalizáciou elektronických médií sa bude postupne riešiť aj táto otázka.

Ingrid Lukáčová, Kultúrne združenie občanov rómskej národnosti v Košiciach

Zdôraznila, že je potrebné zvýšiť vysielací čas Slovenského rozhlasu pre rómsku národnostnú menšinu.

3. Informácia o národnostnom vysielaní Slovenskej televízie.

Štefan Nižňanský, generálny riaditeľ Slovenskej televízie

1/ Informoval o vypracovaní komplexnej informácie o národnostnom vysielaní Slovenskej televízie („STV“) na zasadnutie Rady.

2/ Uviedol, že STV bude v rámci prípravy jesennej programovej štruktúry prihliadať aj na posilnenie redakcie v Košiciach, ktorá zabezpečuje národnostné vysielanie.

Bohumír Bobocký, predseda Rady Slovenskej televízie

1/ Prezentoval informáciu o národnostnom vysielaní STV:

- STV vysielala pre národnostné menšiny a etnické skupiny na programovom okruhu STV2;
- od roku 2006 kontinuálne stúpa objem výroby a vysielania programov pre príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín;
- na rok 2008 sú naplánované náklady na financovanie vysielania pre maďarskú národnostnú menšinu vo výške 11,6 mil. Sk; pre ostatné národnostné menšiny je naplánovaná suma vo výške 8,3 mil. Sk;
- na zabezpečenie výroby a vysielania programov pre príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín sú zriadené dve Redakcie národnostného vysielania:
  - Redakcia v Bratislave, ktorá zabezpečuje výrobu a vysielanie národnostného vysielania pre príslušníkov maďarskej menšiny;
  - Redakcia v Košiciach, ktorá v spolupráci s televíznym štúdiom v Banskej Bystrici zabezpečuje výrobu a vysielanie národnostného vysielania pre príslušníkov ostatných národnostných menšín a etnických skupín;
- v rámci tzv. Mix magazínov sa vysielajú príspevky z podujatí a života ľudí, ktorí pochádzajú z Číny, Afganistanu, Egypta, Sýrie, Jemenu alebo Vietnamu;
- Rada STV pravidelne vyhodnocuje vysielanie programovej služby vrátane vysielania pre príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín. Pri hodnotení Rada STV

vychádza aj z externých posudkov, ktoré sú súčasťou Výročnej správy. Všetky posudky sú uvedené na internetovej stránke.

2/ Uviedol, že v súčasnosti je problémom dominancia športového programu na programovom okruhu STV2, ktorá spôsobuje nestabilitu vysielacích časov pre príslušníkov národnostných menšín.

Luba Koľová, vedúca Národnostného vysielania STV

Informovala, že podľa „Koncepcie vysielania pre národnostné menšiny“ v STV vysielala aj Česká televízia a Slovenský rozhlas.

PPVL, Dušan Čaplovič

1/ Privítal informáciu pána Bobockého o vysielaní STV aj o živote etnických skupín pochádzajúcich z Číny, Afganistanu a iných krajín, pretože v budúcnosti bude potrebné venovať sa aj týmto skupinám.

2/ Otvoril diskusiu k tomuto bodu programu.

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku

Privítal plánované posilnenie redakcie v Košiciach a vyjadril poďakovanie pani Koľovej za veľmi dobrú spoluprácu.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

Vyjadril poďakovanie pani Koľovej za veľmi dobrú spoluprácu.

Ondrej Pöss, Karpatskonemecký spolok na Slovensku

1/ Vyjadril poďakovanie pani Koľovej za veľmi dobrú spoluprácu.

2/ Položil otázku, aké bolo východisko pre tvorbu piatkového programu v rámci návrhu programu na rok 2009.

Luba Koľová, vedúca Národnostného vysielania STV

1/ V reakcii na pána Pössa uviedla, že zámerom bolo, aby v utorok boli v programovej štruktúre zastúpené jednotlivé národnostné menšiny a súčasne, aby pribudli aj ďalšie menšiny.

2/ Informovala, že v roku 2007 sa začalo s vysielaním ázijských magazínov, pretože v Slovenskej republike v súčasnosti žije značný počet obyvateľov pochádzajúcich z Ázie a je potrebné informovať aj o týchto etnických skupinách.

Pavol Mešťan, Slovenské národné múzeum – Múzeum židovskej kultúry

1/ Privítal zvolenie pána Nižňanského za generálneho riaditeľa STV a poďakoval pani Koľovej za veľmi dobrú spoluprácu.

2/ Vyjadril presvedčenie, že v budúcnosti bude STV prinášať aspoň krátke informácie o Múzeu židovskej kultúry, ako aj o národnostných múzeách.

Béla Hrubík, CSEMADOK

1/ Vyjadril spokojnosť občanov maďarskej národnosti s vysielaním STV a poďakoval sa za odvedenú prácu STV.

2/ Uviedol, že problémom je len začiatok vysielania maďarského magazínu, ktorý sa posúva pri športových reláciách.

Anina Botošová, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

Vyjadrila poďakovanie Rómskej tlačovej agentúre, ktorá sa podieľa na vysielaní rómskeho národnostného vysielania svojimi redaktormi, ako aj finančnými prostriedkami. V budúcnosti by privítala uvedenie tejto informácie aj v materiáloch na zasadnutí Rady.

Kristína Magdolenová, Rómska tlačová agentúra

1/ Poskytla informáciu o spolupráci Rómskej tlačovej agentúry („RPA“) s STV pri príprave rómskeho národnostného vysielania:

- od roku 2006 sa začalo v STV vysielanie rómskeho národnostného vysielania a vďaka finančnému vkladu RPA vo výške 2 mil. Sk sa dvojmesačník „Romale“ zmenil na dvojtýždenník.
- vysielanie uvedeného dvojtýždenníka v rómskom jazyku prispelo k sebaidentifikácii rómskej národnostnej menšiny a taktiež k štandardizácii rómskeho jazyka;
- sledovanosť Rómskeho národnostného magazínu zo strany Rómov nebola v prieskumoch sledovaná, zaznamenávala sa len majorita. V tomto prípade sa jedná však o veľmi náročný proces;
- sledovanosť Rómskeho národnostného magazínu veľmi ovplyvňuje posun začiatku vysielania magazínu najmä pri športových reláciách, ako aj reprízovanie magazínu v piatok o 7.15 hod.;
- v súčasnosti sú redaktori a témy magazínu verejnosti známe;
- od mája 2008 je v rámci magazínu na základe dohody s Národnou bankou Slovenska vysielaná aj špeciálna časť venovaná problematike zavedenia Eura „Eurománia“, ktorá má veľký ohlas.

2/ Vyjadrila poďakovanie STV za spoluprácu a vyjadrila presvedčenie, že RPA sa bude môcť aj v budúcnosti podieľať na príprave uvedeného magazína.

Štefan Nižňanský, generálny riaditeľ Slovenskej televízie

1/ Poďakoval sa za povzbudivé slová adresované STV od účastníkov zasadnutia Rady.

2/ Uviedol, že v zmysle zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) bude STV do roku 2012 povinná zabezpečovať 4 programové služby a zabezpečiť digitálne vysielanie. V súčasnosti je problémom dominancia športu na STV2, ktorá vysiela národnostné vysielanie a je určená pre náročného diváka. Z uvedených dôvodov je pre STV prioritou zabezpečiť vysielanie tretieho športového okruhu a stabilizovať program na STV2.

3/ Požiadal členov Rady o spoluprácu pri výbere vhodných moderátorov národnostných magazínov, ktorých STV odborne pripraví.

PPVL, Dušan Čaplovič

Položil otázku, akým spôsobom boli v STV zaznamenané 54. Slávnosti kultúry Rusínov a Ukrajincov Slovenska vo Svidníku, ako aj 13. ročník Sviatku kultúry a vzájomnosti Karpatských Nemcov v Kežmarku, ktoré patria k hlavným kultúrnym podujatiam príslušníkov národnostných menšín.

Luba Koľová, vedúca Národnostného vysielania STV

V nadväznosti na otázku PPVL Dušana Čaploviča uviedla, že 13. ročník Sviatku kultúry a vzájomnosti Karpatských Nemcov v Kežmarku bol v STV zostrihaný v národnostnom magazíne. Slávnosti kultúry Rusínov a Ukrajincov Slovenska vo Svidníku boli naposledy odvysielané v STV v roku 2000, pričom predtým boli kontinuálne odvysielané. Snahou STV je vysielat' uvedené podujatia, ale je to finančne a technicky náročné.

Ivan Laba, Zväz Rusínov – Ukrajincov Slovenskej republiky

1/ Požiadal pána Nižňanského, aby v STV v budúcnosti odvysielala Svidnícke slávnosti aspoň v krátkom zostrihu a o posilnenie redakcie v Košiciach.

2/ Vyjadril poďakovanie pani Koľovej za kvalitnú prácu pri príprave národnostných magazínov.

Štefan Nižňanský, generálny riaditeľ Slovenskej televízie

V nadväznosti na požiadavku pána Labu uviedol:

1/ STV pripravuje zmenu organizačnej štruktúry, ktorá bude pripravená do konca leta a následne bude predmetom rokovania Rady STV. V rámci novej organizačnej štruktúry sa uvažuje o posilnení redakcie v Košiciach a v Banskej Bystrici z personálneho a technického hľadiska.

2/ STV je pri spracovaní záznamov a vysielania niektorých podujatí limitovaná zmluvnými záväzkami o prenose konkrétnych podujatí, ako aj vlastnými finančnými a prenosovými kapacitami. V tejto súvislosti STV očakáva, že uvedené otázky sa vyriešia v rámci pripravovanej zmluvy STV so štátom.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

Požiadaval PPVL Dušana Čaploviča o účasť na spoločnom stretnutí zástupcov rusínskej národnostnej menšiny a ukrajinskej národnostnej menšiny, v rámci ktorého by sa prerokovali zásadné otázky obidvoch národnostných menšín.

PPVL, Dušan Čaplovič

V reakcii na pána Banduriča potvrdil záujem o uvedené stretnutie, ktoré by sa mohlo vykonať v auguste na východnom Slovensku.

Bohumír Bobocký, predseda Rady Slovenskej televízie

1/ Uviedol, že vedenie STV predloží Rade STV aktualizovaný návrh rozpočtu doplnený o finančné prostriedky, ktoré sú určené na 3. programový okruh. Rada STV privíta a posúdi všetky návrhy.

2/ Zdôraznil, že napriek začatiu vysielania 3. programového okruhu od 8.8.2008, tento bude zo začiatku dostupný len pre 60% domácností, a preto sa bude musieť časť športu vysielat' aj na STV2.

3/ Uviedol, že Rada STV vidí najväčší priestor pre zvýšenie prostriedkov na vysielanie programov pre príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín prostredníctvom zmluvy so štátom.

4. Informácia o podpore kultúry národnostných menšín z grantového systému Ministerstva kultúry SR v roku 2008.

Jana Kresáková, generálna riaditeľka sekcie regionálnych a menšinových kultúr, MK SR

1/ Poskytla informácie o grantovom systéme v roku 2008:

- rok 2008 je na MK SR v štádiu vyhodnotenia a pripravuje sa aj vyúčtovanie;
- na kultúru príslušníkov národnostných menšín bolo vyčlenených 99, 296 mil. Sk, proti roku 2007, keď bolo vyčlenených 87 mil. Sk;
- vo februári 2008 sa na MK SR konalo zasadnutie jednotlivých grantových komisií, v ktorých sú zastúpení príslušníci národnostných menšín. Uvedené komisie rozhodli o poskytnutí finančných prostriedkov grantového programu pre príslušníkov jednotlivých národnostných menšín;
- nárokovateľné a nenárokovateľné položky: v roku 2008 sa zachovala podpora stravy do výšky 10%;
- takmer všetky národnostné menšiny už vyčerpali pridelené finančné prostriedky.

2/ Informovala o plánovanom grantovom systéme na rok 2009:

- na základe podnetov od zástupcov národnostných menšín sa bude pripravovať grantový systém;
- na budúci rok by grantové komisie mali určovať priority podpory, pretože každá národnostná menšina má svoje špecifické problémy a požiadavky;

- priority MK SR: podpora kultúrnych aktivít zameraných na deti a mládež; podpora kultúrnych aktivít s dlhoročnou tradíciou; podpora kultúrnych aktivít s originálnym nápadom; vydávanie najmenej 1 periodika; vydávanie diel národnostných autorov; projekty podporené aj z iných zdrojov;
- v súčasnosti sa v spolupráci s predstaviteľmi národnostných menšín prehodnocujú zástupcovia grantových komisií na rok 2009, ktorí budú zverejnení na internetovej stránke MK SR v októbri 2008;
- podmienky na grantový program 2009 budú zverejnené začiatkom októbra 2008;
- termín uzávierok bude november 2008;
- výnos MK SR bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania (v termíne od 29.5.2008 do 19.6.2008);
- je zachovaná možnosť podávania projektov počas celého roka;
- štruktúra grantových programov: je snaha s menšími obnovami ju zachovať;
  - v rámci živej kultúry by sa podporili aj dokumentárne filmy a výskum;
  - v rámci kultúrnej politiky by boli len projekty zamerané na multikultúrnu oblasť;
- nárokovateľné a nenárokovateľné položky: v roku 2009 by grantové komisie mali zhodnotiť, komu môžu poskytnúť podporu stravy do výšky 10%; podpora poštovného do výšky 5% zostáva zachovaná; novinkou bude zavedenie telefónnych kariet na konkrétne projekty; vstupenky na podujatia národnostných múzeí, divadiel, jaskýň, hradov a zámkov pre detské a mládežnícke tábory;
- problémom je financovanie činnosti jednotlivých organizácií: zákon o hospodárení neziskových organizácií neumožňuje takéto financovanie; Je potrebné spoločne riešiť túto otázku v rámci medzirezortných stretnutí a rokovaní.

PPVL, Dušan Čaplovič

Otvoril diskusiu k tomuto bodu.

Pavol Mešťan, Slovenské národné múzeum – Múzeum židovskej kultúry

1/ Vyzdvihol prácu pani generálnej riaditeľky Kresákovej, ako aj činnosť sekcie regionálnych a menšinových kultúr.

2/ Ocenil, že už v prvom polroku 2008 sú všetky aktivity zafinancované, zrealizované a budú sa vyúčtovať a taktiež, že už v októbri 2008 budú zverejnené podmienky pre grantový program na rok 2009.

3/ Uviedol, že by bolo vhodné, aby sa zjednodušil spôsob na dokladovanie a vyúčtovanie projektov.

4/ Požiadal o prechod financovania národnostných múzeí do grantového programu MK SR, ktorý by sa uskutočnil prostredníctvom projektu.

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku

Položil otázku, či by bolo možné vytvoriť finančné prostriedky na činnosť organizácií v rámci Rady.

Emília Hrušíková, Bulharský kultúrny zväz

1/ Podporila návrh pána Doležala.

2/ Požiadala pána Mešťana o prezentáciu bulharskej kultúry v rámci hlavných sviatkov v Slovenskom národnom múzeu.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

1/ K návrhu pána Mešťana uviedol, že prechod národnostných múzeí je potrebné zabezpečiť, ale nie prostredníctvom projektu.

2/ Zdôraznil, že národnostné divadlá je taktiež potrebné začleniť pod Ministerstvo kultúry SR.

3/ Uviedol, že je potrebné vypracovať nový Výnos MK SR.

Ondrej Pöss, Karpatskonemecký spolok na Slovensku

1/ Ocenil činnosť Sekcie regionálnych a menšinových kultúr MK SR.

2/ Vyjadril nesúhlas so začleňovaním národnostných múzeí alebo národnostných divadiel pod Sekciu regionálnych a menšinových kultúr MK SR.

Jana Kresáková, generálna riaditeľka sekcie regionálnych a menšinových kultúr, MK SR

V nadväznosti na diskutované otázky uviedla, že:

- nie je možné začleniť národnostné múzeá pod Sekciu regionálnych a menšinových kultúr MK SR, ale je možné zintenzívniť spoluprácu s príslušnou sekciou na MK SR, ktorá zastrešuje problematiku národnostných múzeí;
- národnostné divadlá prešli v rámci decentralizácie pod VÚC a obce a ich preradenie pod správu MK SR je predovšetkým politickou otázkou; MK SR však môže podporiť viac výjazdových a štúdiových predstavení uvedených divadiel;
- MK SR bude hľadať riešenie so zástupcami príslušných poisťovní a úradov s cieľom zjednodušiť proces dokladovania projektov.

Anina Botošová, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

1/ Vyjadrila poďakovanie MK SR za podporu rómskej národnostnej menšiny.

2/ Navrhla, aby sa na spoločnom stretnutí vzájomne koordinovali priority grantových systémov na jednotlivých rezortoch (ÚV SR, MK SR, MPSVaR, MŠ SR, MF SR a iné), vo vzťahu k všetkým národnostným menšinám.

PPVL, Dušan Čaplovič

Zdôraznil, že v budúcnosti bude potrebné, aby sa jednotlivé grantové systémy skoordinovali, čo závisí od jednotlivých gestorov grantových systémov. Rovnako sa bude postupovať aj v rámci Národného strategického referenčného rámca.

5. Informácia o riešení situácie Gymnázia na Gemerskej ceste 1 v Lučenci

Bibiána Obrimčáková, štátna tajomníčka pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport, Ministerstvo školstva SR

Poskytla informáciu o aktuálnej situácii ohľadne Gymnázia na Gemerskej ceste 1 v Lučenci:

- gymnázium bolo na základe žiadosti Úradu BBSK zaradené do siete stredných škôl MŠ SR k 1. septembru 2004;
- v školskom roku 2007/2008 k 1. septembru 2008 bolo na gymnáziu spolu: 43 žiakov;
- pre školský rok 2009/2009 sa prihlásil len 1 žiak;
- Odbor vzdelávania a ľudských zdrojov Úradu BBSK predložil zastupiteľstvu BBSK návrh na vyradenie Gymnázia zo siete škôl a školských zariadení SR k 30. júnu 2008. Dôvodom tohto návrhu boli dlhodobé závažné nedostatky v kvalite výchovno-vzdelávacej činnosti, hospodárení s pridelenými finančnými prostriedkami a neustále klesajúci počet žiakov školy;
- uznesením č. 408/2008 z 10. apríla 2008 zastupiteľstvo BBSK schválilo vyradenie gymnázia a jeho súčastí – domova mládeže, školskej jedálne a výdajnej školskej kuchyne a požiadalo predsedu BBSK predložiť príslušný písomný návrh na MŠ SR v mesiaci jún.
- od toho času sa rokovalo o rôznych možnostiach riešenia, napr. na gremiálnych poradách ministra 17. 4. 2008, 20. 5. 2008, 3. 6. 2008 a 19. 6. 2008; na pracovnom rokovaní MŠ SR, BBSK, KŠÚ BB a Gymnázia 27. 5. 2008;
- v roku 2008 boli požiadavky na financovanie Gymnázia v Lučenci vo výške: 7, 399 mil. Sk, z toho BBSK poskytol prostriedky vo výške 3,786 mil. Sk a na dofinancovanie do

konca roka 2008 v súčasných priestoroch a pri stave 43 žiakov je v súčasnosti potrebných 3,613 mil. Sk;

- v dňoch 14. – 20. mája 2008 sa na Gymnázium uskutočnila komplexná inšpekcia, výsledkom ktorej boli aj nasledovné zistenia: úroveň školy z hľadiska rozvoja osobnosti žiakov hodnotená ako nevyhovujúca; predbežne sa zistilo porušenie viacerých všeobecne záväzných predpisov; porušenie Zmluvy o poskytnutí NFP a iné;
- MŠ SR na základe zistených skutočností zanalyzovalo situáciu a hľadalo riešenie na zachovanie Gymnázia.
- na gremiálnej porade ministra školstva SR, ktorá sa bude konať dňa 1. júla 2008, je predložený návrh na riešenie situácie – v spolupráci s OZ M-klub v Kremnici, ktoré má vynikajúce doterajšie výsledky činnosti;
- v súčasnosti sú všetci žiaci Gymnázia umiestnení na základných a stredných školách;
- v prípade schválenia nového zriaďovateľa Gymnázia v Kremnici ministrom školstva SR otvorí 1. ročník zo žiakov základných škôl.

PPVL, Dušan Čaplovič

1/ Uviedol, že Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity prispel k zachovaniu Gymnázia finančnými prostriedkami v celkovej výške 3 mil. Sk.

2/ Otvoril diskusiu k tomuto bodu programu.

Veronika Lombardini, riaditeľka odboru ľudských práv a Rady Európy, Ministerstvo zahraničných vecí SR

1/ Informovala o dožiadaní nezávislej expertky pre menšiny a osobitného spravodajcu pre právo na vzdelanie OSN k situácii Gymnázia v Lučenci, pričom lehota na odpoveď je do konca júla 2008.

2/ Požiadala štátnu tajomníčku o sprostredkovanie záverov gremiálnej porady ministra školstva SR k uvedenej téme.

6. Rôzne

Béla Hrubík, CSEMADOK

Prezentoval stanovisko Zväzu maďarských pedagógov na Slovensku k používaniu geografických názvov v učebniciach národnostných menšín:

- geografické názvoslovie vrátane pomenovania objektov územia SR by sa malo používať v súlade so zvyklosťami jazyka, v ktorom sa daný predmet vyučuje;
- žiaci zo škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny si majú súčasne osvojiť aj štandardizované slovenské názvy geografických objektov vrátane slovenských exonym, z didaktického hľadiska by bolo najlepšie uvádzať slovenské názvy a názvy v jazyku príslušnej menšiny formou slovníka na konci učebnice, alebo na príslušnej strane v učebnici.

Bibiána Obrimčáková, štátna tajomníčka pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport, Ministerstvo školstva SR

1/ Informovala, že o záveroch rokovania Rady bude informovať ministra školstva SR.

2/ V reakcii na pána Hrubíka uviedla, že uvedená problematika je konzultovaná so zástupcami maďarskej národnostnej menšiny v poradnom orgáne ministra školstva SR – v Rade pre národnostné školstvo, v Štátnom pedagogickom ústave, metodických centrách, ako aj v predmetových komisiách pre maďarský jazyk a slovenský jazyk.

Ivan Bandurič, Rusínska obroda

1/ Uviedol, že niektoré obce s prevažujúcim obyvateľstvom rusínskej národnosti sú označované v ukrajinskom jazyku.

2/ Oslovil generálneho riaditeľa Sekcie ľudských práv a menšín pána Lisánskeho s prosbou o vyžiadanie podkladov od Kultúrneho zväzu ukrajinských pracujúcich, ktoré boli odovzdané prezidentovi Ukrajiny počas Svidníckych slávností.

3/ Opätovne požiadal, aby Slovenská akadémia vied vydala brožúru o národnostných menšinách.

4/ Zdôraznil, že pri podporovaní projektov zo strany rezortov je potrebné rešpektovať, že na Slovensku je samostatná rusínska národnostná menšina a samostatná ukrajinská národnostná menšina.

5/ Informoval, že Rusínska obroda pripravuje podpísanie dohody o spolupráci s Maticou Slovenskou.

PPVL, Dušan Čaplovič

1/ Privítal stanovisko Zväzu maďarských pedagógov k vyučovaniu slovenského jazyka na školách s maďarským vyučovacím jazykom.

2/ Zdôraznil, že je potrebné podporovať používanie dvojjazyčných geografických názvov – v oficiálnom jazyku a v jazyku národnostných menšín. V tejto súvislosti bude v mene podpredsedu vlády SR a súčasne a predsedu Rady adresovaný list všetkým vydavateľstvám, ktorý bude zaslaný na vedomie aj ministrovi školstva SR.

3/ V reakcii na pána Banduriča uviedol:

- v prípade zistení o porušovaní zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, je potrebné poslať zo strany zástupcov národnostných menšín podnety;
- Slovenská akadémia vied môže požiadať o vydanie brožúry o národnostných menšinách prostredníctvom projektu.

7. Závery

Závery Rady k Slovenskému rozhlasu:

1/ Rada vzala na vedomie informáciu o národnostnom vysielaní Slovenského rozhlasu poskytnutú programovým riaditeľom Slovenského rozhlasu pánom Ľubošom Machajom.

2/ Rada odporučila, aby sa v spolupráci s Rozhlasovou radou Slovenského rozhlasu komplexne po formálnej a obsahovej stránke prehodnotila vysielacia a programová štruktúra národnostného vysielania Slovenského rozhlasu.

3/ Rada odporučila, aby sa zabezpečilo zapnutie vysielача Stakčín a vysielача Bratislava (odhadované náklady spolu cca. 7 mil. Sk).

4/ Rada odporučila, aby sa zriadila samostatná redakcia vysielania pre príslušníkov rómskej národnostnej menšiny, ktorá je v Slovenskej republike druhou najväčšou národnostnou menšinou.

5/ Rada odporučila, aby Rozhlasová rada Slovenského rozhlasu konzultovala prípravu vysielacej a programovej štruktúry národnostného vysielania s pracovnou skupinou zloženou zo zástupcov národnostných menšín.

6/ Rada odporučila, aby o vyššie uvedeních záveroch rady bola informovaná Rozhlasová rada Slovenského rozhlasu na svojom najbližšom zasadnutí.

Záverý Rady k Slovenskej televízii:

- 1/ Rada vzala na vedomie informáciu o národnostnom vysielaní Slovenskej televízie poskytnutú generálnym riaditeľom Slovenskej televízie pánom Štefanom Nižňanským, predsedom Rady Slovenskej televízie pánom Bohumirom Bobockým a vedúcou Národnostného vysielania Slovenskej televízie pani Ľubou Koľovou.
- 2/ Rada odporučila, aby príslušníci národnostných menšín zastúpení v Rade, ako aj ich experti odporučili Slovenskej televízii vhodných kandidátov na moderátorov národnostných magazínov.
- 3/ Rada odporučila, aby Rada Slovenskej televízie konzultovala prípravu vysielacej a programovej štruktúry národnostného vysielania s pracovnou skupinou zloženou zo zástupcov národnostných menšín.

Záverý Rady k podpore kultúry národnostných menšín:

- 1/ Rada vzala na vedomie informáciu o podpore kultúry národnostných menšín z grantového systému Ministerstva kultúry SR v roku 2008 poskytnutú generálnou riaditeľkou sekcie regionálnych a menšinových kultúr MK SR pani Janou Kresákovou.
- 2/ Rada odporučila, aby sa vzájomne koordinovali priority grantových systémov na jednotlivých rezortoch v podpore národnostných menšín a etnických skupín.
- 3/ Rada odporučila, aby sa hľadali možnosti skvalitnenia a odbyrokratizovania grantového procesu.
- 4/ Rada odporučila predsedovi Rady, aby v spolupráci s Ministerstvom financií SR hľadal možnosti na vytvorenie malého objemu finančných zdrojov pri Rade na kofinancovanie administratívnych aktivít organizácií národnostných menšín.

Záverý Rady k riešení situácie Gymnázia na Gemerskej ceste 1 v Lučenci:

- 1/ Rada vzala na vedomie informáciu o riešení situácie Gymnázia na Gemerskej ceste 1 v Lučenci poskytnutú štátnou tajomníčkou pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport MŠ SR pani Bibiánou Obrimčákovou.
- 2/ Rada odporučila štátnej tajomníčke pre regionálne školstvo, ďalšie vzdelávanie a štátnu starostlivosť o šport MŠ SR pani Bibiáne Obrimčákovej zaslať závery z gremiálnej porady ministra školstva SR konanej dňa 1. júla 2008 Ministerstvu zahraničných vecí SR.
- 3/ Rada sa bude opätovne zaoberať s riešením situácie Gymnázia v Lučenci na svojom najbližšom zasadnutí.

Záverý k bodu rôzne:

- 1/ Rada vzala na vedomie stanovisko Zväzu maďarských pedagógov na Slovensku k používaniu geografických názvov v učebniciach národnostných menšín.
- 2/ Rada odporučila predsedovi Rady, aby podporil používanie dvojjazyčných geografických názvov – v oficiálnom jazyku a v jazyku národnostných menšín v liste adresovanom všetkým vydavateľstvám.

PPVL Dušan Čaplovič sa na záver rokovania poďakoval všetkým členom a prizvaným zástupcom za účasť a ukončil rokovanie.

Za správnosť

JUDr. Marek Lisánsky
tajomník Rady

Prílohy:

- Petícia poslucháčov národnostného vysielania Slovenského rozhlasu.
- Informácia o národnostnom vysielaní Slovenského rozhlasu.
- Informácia o národnostnom vysielaní Slovenskej televízie.
- Stanovisko Zväzu maďarských pedagógov na Slovensku k používaniu geografických názvov v učebniciach národnostných menšín.